

werkblad Lauwersmeer - versie 2

Op de grens van Friesland en Groningen ligt het Lauwersmeer. Vroeger was het een uitloper van de Waddenzee en heette het de Lauwerszee. Maar in 1969 is de Lauwerszee afgesloten met een dam. Dat werd gedaan om het kustgebied te beschermen tegen een stormramp. Een deel van het Lauwersmeer werd ingepolderd en in gebruik genomen als landbouwgrond en militair oefenterrein.

Na de afsluiting werd het water zoet en kwamen de zandplaten, die daarvoor bij vloed telkens onderliepen, droog te liggen. Ze raakten begroeid met riet en wilgen. Net als de Waddenzee en de Oostvaardersplassen is het Lauwersmeergebied erg belangrijk voor broed- en trekvogels. In 2003 werd het een *nationaal park*, dat wil zeggen een groot, beschermd natuurgebied. Maar zoals het woord 'park' al zegt, is er ook ruimte voor recreatie, dus voor de mens.

Natuurbeschermingsorganisaties willen dat de sluisen in de afsluitdam worden opengezet, zodat er bij vloed weer zout water vanuit de Waddenzee het Lauwersmeer kan binnenstromen. Het meer zal dan *verzilten* en er zal een *kwelder* ontstaan. Ook zal een deel van het bos afsterven, want bomen kunnen niet tegen 'natte voeten', zeker niet als het water zout is.

Vragen & Opdrachten

Gebruik zo nodig een atlas en een woordenboek.

1. De afsluiting van de Lauwerszee volgde op de *Watersnoodramp* van 1953.

Na die ramp is er een groot plan opgesteld om in Zuidwest-Nederland (vooral in Zeeland) dijken op te hogen en zeegaten af te sluiten. Hoe heet dat plan?

.....

2. In de afsluitdijk van het Lauwersmeer zitten spuisluizen en een schutsluis.

a. Waarvoor dient een schutsluis?

.....

.....

b. Waarvoor dient een spuisluis?

.....

.....

3. Wat is een kwelder?

.....

.....

4. Water dat niet zoet is en ook niet zout, maar er tussenin, noem je ...

- laf
- brak
- rins
- muf

5. De Taalmakerij: antoniemen

Je weet natuurlijk al dat een *synoniem* een woord is met dezelfde betekenis als een ander woord: *fiets* en *rijwiel* zijn synoniemen.

Maar niet veel mensen weten wat een *antoniem* is. Het is eenvoudig: antoniemen zijn woorden met een tegengestelde betekenis, bijvoorbeeld *langzaam* en *snel*, en *jongen* en *meisje*. Nu je dit weet, moet je de volgende vragen kunnen beantwoorden:

a. Wat is het antoniem van *vloed*?

.....

b. Na de afsluiting van de Lauwerszee verzoette het water. Welk werkwoord is het antoniem van het werkwoord *verzoeten*?

.....

c. Wat is het antoniem van *synoniem*?

.....

d. Met behulp van welk voorvoegsel kun je makkelijk een antoniem maken van woorden als *bekend*, *gezond* en *verstandig*?

.....

6. Topodetective

a. Aan de oostkant van de afsluitdam ligt *Lauwersoog*. Daarvandaan vertrekt de veerboot naar een Waddeneiland. Naar welk eiland?

.....

b. Vroeger vertrok de veerboot vanuit een Groningse vissersplaats, die aan de Lauwerszee lag. Hoe heet die plaats?

.....

c. De stad Groningen was via een bepaald diep (= waterloop) direct verbonden met de Lauwerszee en dus met de Waddenzee. Hoe heet dat diep?

.....

7. Invuloefening

Bij vraag 4 moest je kiezen uit vier bijvoeglijke naamwoorden: *laf*, *brak*, *rins* en *muf*. Vul met behulp van deze woorden de onderstaande zinnen aan. (In één geval moet je nog een *e* toevoegen!)

- a.** .... appelstroop smaakt een beetje zuur.
- b.** Het Noordzeekanaal is ietsjes .....
- c.** Mag ik het zoutvaatje even, want ik vind de soep wat .....
- d.** De kleren, die jarenlang in de kast gelegen hadden, roken .....

De antwoorden vind je hier: <http://www.surfspin.nl/lauwersmeerantwoorden.html>.